

Nuorten kuulokuntoutus

Erja Välisalo-Leinonen

Psykologi

KYS, Korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikka ja Foniatrian poliklinikka

Nuori ei ole vain kuulo tai korva vaan ensisijaisesti on kohdattava ihminen. Kun tekee töitä nuorten kanssa, on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota kohtaamiseen. Nuori haluaa tulla nähdyksi juuri sellaisena kuin hän on.

Nuoruusikään kuuluu niin henkilökohtaisen kuin ryhmäidentiteetinkin rakentuminen hyvin vahvasti. Nuoren identiteetti rakentuu suhteessa muihin ihmisiin. Käsitys siitä, kuka minä olen, syntyy vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Tästä syystä kohtaamiset ovat tärkeitä. Vaikka työssään kohtaa monia potilaita päivittäin, niin nuorelle kohtaamiset ovat ainutlaatuisia.

Ryhmään kuuluminen on tärkeää nuoren identiteetin kehitykselle. Millainen on nuoren verkosto, hänelle tärkeät ihmiset. Millaiseen ryhmään hän kuuluu, tai haluaa kuulua, koulussa, harrastuksissa, netissä tai muussa vapaa-ajassa. Onko verkostossa muita kuulovammaisia ja mikä on suhde heihin.

Yksinäisyys on yksi kuormittavimpia asioita nuoren elämässä. Toimivan kuulokuntoutuksen lisäksi on todella tärkeää kiinnittää huomiota myös nuoren verkostoon ja arjen tukeen.

Kuulovamman ohella nuorella voi olla myös muita haasteita - kielellisiä tai oppimisen vaikeuksia, tarkkaavuuden ongelmaa tai psyykkisiä pulmia. Nuorella voi olla myös muita sairauksia tai vammoja, jotka saattavat hankaloittaa hänen toimintakykyään.

Arjessa voi olla haasteita päivittäisissä toiminnoissa - riittävässä unessa, säännöllisessä ruokailussa tai liikunnassa. Nuori voi olla myös kiinni pelimaailmassa, mikä voi heijastua laajasti arkeen. Perheessä voi olla myös kasvatuksellisia tai muita haasteita, jolloin nuoren kehityksen tukeminen saattaa olla vaikeaa.

Nuoren kuulokuntoutuksessa on tärkeää huomioida moniammatillinen yhteistyö. Kun nuori saapuu käynnille, on jokainen kohtaaminen tärkeä huomioida aina ilmoittautumisesta ja kuulokuntoutusyksikköön tuleminen hetkestä käynnin loppuhetkiin. Niissä on tärkeää kiinnittää huomiota vuorovaikutukseen. Mutta voi olla hyötyä myös siitä, että on tietoinen nuorten maailmasta ja heidän ikäisilleen tärkeistä asioista.

Kuntoutusohjaajan tuki voi olla keskeisessä roolissa nuoren tukitoimissa. Erityisesti erilaisissa koulupolun nivelvaiheissa olisi tärkeää, että riittävä kuntoutusohjaajaresurssi olisi kyettävissä. Kuntoutusohjaaja on se mahdollinen rinnalla kulkija, jollaisesta jokainen meistäkin voisi hyötyä.

Psykologin tuki mahdollisuuksien mukaan oppimisen vaikeuksiin tai psyykkisen puolen haasteissa olisi tärkeä huomioida. Psykologin tukea voi saada koulun opiskeluhollosta, jos vain siellä resurssia löytyy. Kuulopuolen psykologeille toivoisi myös laajempaa mahdollisuutta olla tarvittaessa nuorten tukena. Koulutiellä, sen nivelvaiheissa ja esim. jatko-opintoihin hakeuduttaessa voi tuki olla tarpeen.

Kuulojärjestöillä on oma ja tärkeä roolinsa nuorten kuulonkuntoutuksessa. Järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet yhteisöllisiin kokemuksiin tukevat osaltaan nuoren kehitystä. Oman identiteetin rakentumisessa on tärkeää löytää oman minäkuvansa ja kuulovamman osuus siinä. Olenko kuulovammainen nuori vai nuori, jolla on kuulovamma.

Nuoren kohtaamisessa on tärkeää rakentaa luottamusta, että hyvä vuorovaikutus syntyy. Nuorella voi olla kokemusta siitä, että aikuisin tai ammattilaisiin ei voi luottaa. Tästä syystä on keskeistä kiinnittää huomiota siihen, että on luottamuksen arvoinen.

Nuorelle on tärkeää, että hän tulee nähdyksi. Hän haluaa kokea, että hänestä ja hänen asioistaan oikeasti välitetään, että ne ovat tärkeitä.

Nuoren hyväksyminen juuri sellaisena kuin hän on, antaa nuorelle tunteen siitä, että hänet kohdataan ihmisenä. Nuorella voi olla hyvin monenlaista asioita omassa maailmassaan tai identiteetissään, jotka ovat hänelle tärkeitä. Nuori saa olla sellainen kuin hän on, mutta tietystikin tärkeää olisi puuttua sellaisiin asioihin, jotka ovat nuorelle haitallisia. Tärkeää on kuitenkin miettiä, missä ja miten niihin puututaan ja miten niiden kanssa edetään.

Empatiakyky olisi meille ammattilaisille tärkeä taito. Nuori näkee, että tuo toinen yrittää oikeasti häntä ymmärtää. Lämmin suhtautuminen nuoreen vuorovaikutustilanteessa tukee nuorta tuomaan esille asioita, jotka ovat hänen elämässään tärkeitä.

Nuoret ovat erityisen tarkkoja sille, että toinen on kohtaamisessaan aito. Ammattilaisena ei tarvitse esittää muuta kuin mitä hän on. Avoin mieli ja positiivinen asenne on kaikissa kohtaamisissa tärkeää.

Nuoruusiän yksi kehitystehtävä on itsenäistyminen. Sitä toivoisi, että jokainen nuori saisi riittävän tuen ja siivet matkalleen. Sitten on vain opeteltava lentämään.

*Pakkasin elämän matkalaukkuun
tai kahteen*

heitin unelmat olalle

*elämän kiitorata
silmissä odotus*

*maailma
ota lapseni vastaan*

ja pidä huolta